

LUNDS SENIORUNIVERSITET

PROGRAM HÖSTEN 2024

Höstlöv

Foto: Gunnel Holm

VÄLKOMMEN TILL SENIORUNIVERSITETETS HÖSTPROGRAM

Vår allmänna föreläsningsserie inleds tisdagen den 17 september kl. 14. Föreläsningarna pågår normalt en timme, men någon gång kan de vara längre. Vi försöker som alltid att ge ett brett utbud av föreläsningar av experter inom olika områden, med inslag från både dåtid och nutid och bland "våta och torra" ämnen.

I den särskilda föreläsningsserien tar vi åter upp ett aktuellt ämne – EU efter valet.

Våra tre studiebesök spänner också över ett brett fält – Skånes Dansteater, Svenska Akademiens Ordbok och det nyrenoverade Kungshuset i Lundagård.

Som alla föreningar blir Lunds Senioruniversitetet alltmer beroende av digital kommunikation. Vi ber därför enträget om att Du som medlem anmäler e-postadress till Senioruniversitetet – om Du inte redan gjort detta. Anmälan skickas till regionsyd@folkuniversitetet.se
Om Du saknar e-postadress kontakta Eva Ljunggren 070-646 74 97.

Också anmälan och erläggande av medlemsavgift kräver alltmer av digital förmåga. Vi är där beroende av Folkuniversitetets anmälnings- och betalningssystem och hoppas att alla medlemmar förmår att nyttja detta. Vi aviserar redan nu att vi till våren 2025 byter IT-system, vilket påverkar framför allt betalningssystem och kommunikation.

Välkommen till höstens aktiviteter!

Lars Haikola
ordförande

BRA ATT VETA

AVGIFTER

Medlemsavgiften för år 2024 är **300** kronor.

Den som anmäler sig som medlem på höstterminen betalar halv avgift, **150 kronor**.

Avgift för icke-medlemmar till föreläsningarna är 50 kronor som betalas på plats, kontant eller via swish.

Betald medlemsavgift för 2024 inkluderar fritt deltagande i årets allmänna föreläsningar och fordras för deltagande i särskild föreläsningsserie, studiebesök och utfärder. Avgift för deltagande i olika arrangemang ska vara erlagd före start.

Rabatt på cirklar i språk

LSU-medlemmar har 20 % rabatt på Folkuniversitetets cirklar på dagtid. Se sid. 15.

För ytterligare information om utbud, tider, priser och anmälan se FU:s hemsida: www.folkuniversitetet.se/LSU

För frågor ring Folkuniversitetet tel. 046-19 77 00.

Avslutat medlemskap

Om någon ej längre önskar vara medlem i LSU är vi tacksamma för att få ett meddelande om detta, helst via e-post.

KONTAKT MED LSU

E-post: regionsyd@folkuniversitetet.se

För kontakt med någon i styrelsen, se e-postadresser och telefonnummer längst bak i foldern.

ADRESS

Lunds Senioruniversitet, Folkuniversitetet, (Skomakargatan 8) Box 2116, 220 02 Lund

Tel. växel 046-19 77 00.

ANMÄLAN

Anmälan för medlemskap och/eller till olika arrangemang:

Lunds Senioruniversitets hemsida: www.folkuniversitetet.se/LSU

Anmälan av nya medlemmar:

- klicka på medlemskap
- scrolla ner till rutan: *LSU medlemsavgift 2024*
- klicka på den röda rutan: *Boka kursen nu* och fyll i de uppgifter som önskas.

Särskild föreläsningsserie, utflykter, studiebesök:

- klicka på det som åsyftas
- scrolla ner till respektive evenemang/utflykt
- klicka på den röda rutan: *Boka kursen nu* och fyll i de uppgifter som önskas.

Du får därefter ett mejl från Folkuniversitetet om att Din anmälan mottagits. Närmast följande vardag får Du meddelande om betalning. Följ instruktionerna från Walley bank. **Det går att istället få faktura, men det kommer att kosta ytterligare 50 kronor per betalningstillfälle**

FÖRELÄSNINGAR

Föreläsningarna äger normalt rum på tisdagar kl. 14.00 i

Pingstkyrkans stora sal, Stora Södergatan 25.

Efter föreläsningarna serveras kaffe till självkostnadspris, 20 kronor.

17 september

Peter M. Nilsson: Bengt Lidforss och läkarna – politik, medicin och en vänskap satt på prov

Professor Peter M. Nilsson, som är medicinhistoriker och tidigare chef för Enheten för medicinens historia vid Medicinska fakulteten, Lunds universitet, berättar om Lidforss' sista tid.

Bengt Lidforss (1868–1913) var en känd men kontroversiell professor i botanik vid Lunds universitet som tilldragit sig stort intresse, inte minst för sin omfattande populärvetenskapliga verksamhet men även för polemik mot sin samtids ledande företrädare för kyrka och etablissemang. Av medicinhistoriskt intresse är Bengt Lidforss' kontakt med olika lokala läkare som han lärt känna genom sitt politiska engagemang i den radikala Lundamiljön på 1890-talet, bl.a. i Den Unge Gubben (DUG) och Den Yngre Gubben (DYG). Dessa läkare fick behandla Lidforss för de sjukdomar han ådrog sig till följd av sitt tidvisa alkoholmissbruk. Det finns dock vissa gåtfulla omständigheter kring Lidforss' sista tid 1913, hans pulsåderbräck och avsaknaden av journalhandlingar och obduktionsprotokoll. Varför blev det så? Särtryck av en artikel i ämnet kan beställas.

1 oktober

Jessica Abbott: Liv bortom jorden – föreställningar om rymden som habitat

Jessica Abbott är docent och lektor i evolutionär genetik vid Lunds universitet. Hon disputerade 2006, och sedan mer än tio år tillbaka handlar hennes forskning om utvecklingen av könsskillnader och könskromosomer. Hon använder experimentell evolution på bananflugor och plattmaskar för att bättre förstå hur olika selektionstryck mellan könen bidrar till könskromosomers utveckling. Sedan 2016 har hon haft liv i rymden som ett vetenskapligt sidointresse, efter att hon medverkade i projektet "En mångfald av liv" på Pufendorfinstitutet i Lund. Hon är även känd från TV-programmet *Fråga Lund*.

Människan har länge undrat över sin plats i universum, och på senare tid har vi även förstått att det finns andra planeter som skulle kunna hysa liv. Men hur har naturvetare tänkt kring möjligheten till liv i rymden de senaste 150 åren? Och vad anser forskare om sannolikheten att det finns liv på andra planeter idag? Jessica Abbott ger en kort historisk översikt av olika tankeströmmar kring utomjordiskt liv, och ger en biologs perspektiv på hur utsikterna till att upptäcka utomjordiskt liv ser ut idag.

15 oktober

Per Broms: Hör ni seniorer – Hur hör ni?

Per Broms är öron-näsa-halsläkare och hörselspecialist (audiolog). Han har arbetat på Malmö allmänna sjukhus, Lasarettet i Lund, Skaraborgs sjukhus samt Skånes universitetssjukhus. År 1980 disputerade han på en avhandling om rhinomanometri, mätning av nästäppa. Han har arbetat med audiologi sedan 1980-talet med särskilt intresse för barnhörselvård, tinnitus, hörselhjälpmedel och försäkringsmedicin.

Föreläsningen kommer att behandla varför det är viktigt att höra bra, den moderna hörapparaten, Pers världsbild av tinnitus och cochlea-implantat, en förverkligad science fiction.

29 oktober

Jesper Gustafsson: Triss i jubilarer

Jesper Gustafsson är språklärare från Kristianstad och har sedan födseln matats med musik i allmänhet och jazz i synnerhet. När han inte försöker få tonåringar att förstå skillnaden mellan ett starkt och ett svagt verb musicerar han gärna i olika sammanhang och föreläser om just jazz.

I år skulle Alice Babs, Putte Wickman och Arne Domnérus alla ha fyllt 100 år. Vi lyssnar på både kända och okända verk av dessa giganter och får veta lite mer om deras karriärer både inom och utanför Sveriges gränser. De uppträdde faktiskt tillsammans några gånger, bland annat på en jazzfestival i Paris så tidigt som 1949.

12 november

Carl-Axel Bauer: Madagaskar – ”den åttonde kontinenten” – fåglar, lemurer och människor

Carl-Axel Bauer är docent i biokemi och har arbetat i läkemedelsindustrin i 33 år. Under denna tid ledde han framtagningen av två läkemedel, varav ett blivit mycket framgångsrikt på världsmarknaden. Men passionen är fåglar – Carl-Axel är hobbyornitolog och har skådat fågel och natur på alla världens kontinenter samt lett fågelresor i stora delar av världen under mer än 30 år. Ett särskilt starkt intryck gjorde ett par resor på Madagaskar, som är fokus för detta föredrag.

Madagaskar är jordens fjärde största ö, känd för sin fantastiska och unika fauna och flora. Mest välkända är förmodligen de charmerande lemurererna, och då framför allt ringsvanslemurererna. Lemurer är

primater som är endemiska för Madagaskar, vilket innebär att de bara finns där. Faktum är att Madagaskar är fullt av endemiska arter och familjer av många slag, både vad avser andra djur och växter! Carl-Axel kommer att visa foton och berätta från sitt senaste besök på denna unika ö, med fokus på fåglar och lemurer, men även människor, vars historia på ön även den är fascinerande.

26 november

Martin Sunnqvist: Monarkin i Danmark

Martin Sunnqvist är professor i rättshistoria vid juridiska fakulteten vid Lunds universitet. En av hans forskningsinriktningar är domstolshistoria, särskilt utvecklingen av domarnas oavhängighet och opartiskhet. Ett annat forskningsintresse rör den rättsliga regleringen av monarkin. Han anlitas för att skriva en rättshistorisk utredning om den rättsliga regleringen av kungafamiljen, hovets finansiering och de kungliga riddarordnarna i samband med att hovfinansieringen och ordensväsendet senast sågs över 2021.

När drottning Margrethe på nyåret 2024 förklarade att hon avsåg att lämna över tronen till sonen Frederik (X) var det första gången sedan 1146 som en dansk statschef abdikerade. Traditionerna är olika i olika europeiska kungahus – i några är abdikationer vanliga, i andra närmast otänkbara. I sitt anförande kommer Martin Sunnqvist att gå igenom olika funktioner som en statschef har i moderna europeiska monarkier. Han kommer särskilt att fokusera på den danska monarkin och göra några jämförelser med hur det fungerar i Sverige. Här har det stor betydelse att den danska monarkins funktioner styrs av 1849 års grundlag, medan den svenska motsvarigheten, regeringsformen, är från 1974.

10 december

Wilhelm Agrell: Ukraina – Europas väg mot storkonflikt

Wilhelm Agrell är professor emeritus och pionjär inom underrättelseanalys. Hans forskning berör främst svensk försvars- och säkerhetspolitik under kalla kriget. Han har också fokuserat på underrättelseanalysens metoder och problem, och han är en erkänd internationell auktoritet inom detta fält.

Den 24 februari 2022 anföll Ryssland Ukraina, och det som utvecklade sig till det 21:a århundradets första europeiska storkrig tog sin början. Varför blev så många tillsynes välinformerade parter överraskade? Vilken roll spelade omvärldens önsketänkande, och vilka paralleller finns till det sena 1930-talets felbedömningar av en annalkande säkerhetskatastrof? Detta är frågor av stor principiell betydelse också bortom Ukrainakriget.

SÄRSKILD FÖRELÄSNINGSSERIE

Tisdagar kl. 14.00 i Pingstkyrkans stora sal, Stora Södergatan 25.

Pris: 300 kronor för hela serien.

Anmälan till www.folkuniversitetet.se/LSU

EU-valet och den europeiska integrationens framtid

I juni gick Europa till val av ledamöter till Europaparlamentet i en tid av stora utmaningar för unionen med bl.a. krig i Europa, hot mot demokratin både utanför och innanför unionen och skenande klimatförändringar. Forskare från statsvetenskapliga institutionen kommer att guida oss genom några aspekter på konsekvenserna av valet. Alla tre ägnar sig åt EU-frågor i sin forskning. Docent Malena Rosén Sundström intresserar sig särskilt för politiska partier, svensk EU-politik och förhandlingarna inom EU. Docent Rikard Bengtsson behandlar säkerhetspolitik och internationella relationer med fokus inte minst på regionalt samarbete och regional säkerhet, såväl inom EU som externt. Universitetslektor Maria Strömvik behandlar politik och beslutsfattande och har forskat om framväxten av EU:s utrikespolitik. Nu arbetar hon bl.a. med samhällets kunskap om EU.

8 oktober

Malena Rosén Sundström/Rikard Bengtsson: EU efter valet – institutionella relationer och politisk dynamik

Det direktvalda Europaparlamentet är ett av EU:s två beslutsfattande organ. Valet i juni innebar ett nytt politiskt landskap i parlamentet och därmed också en ny politisk dynamik i förhållande till kommissionen och medlemsstaterna. Hur ser det nya parlamentet ut och vad har det för betydelse för de kommande årens politiska arbete i EU? Vad vet vi om den tillträdande kommissionens dagordning för mandatperioden? Vad betyder det här för Sverige?

22 oktober

Maria Strömvik: EU-elefanterna i det offentliga rummet

Det talas ofta om att EU har ett demokratiskt underskott, men det finns ingen enighet om hur detta underskott egentligen kan karaktäriseras. När man tittar närmare på hur vår medborgerliga makt att påverka EU:s politik och utveckling kommer till uttryck (eller inte) i det offentliga samtalet, finns det dock flera skäl att misstänka att problemet primärt ligger i det svenska systemet, snarare än i unionens konstruktion. Dessutom verkar problemet förvärras över tid. Under de senaste decennierna har unionens påverkan på både nationell, europeisk och global politik ökat markant, medan unionens närvaro i det svenska offentliga samtalet kontinuerligt har minskat.

5 november

Rikard Bengtsson: EU som utrikespolitisk aktör – Ryssland, Ukraina och framtiden

EU har under senare decennier utvecklats som utrikespolitisk aktör och är idag aktiv inom de flesta delar av utrikes-, säkerhets- och försvarspolitiken, regionalt och globalt. I många sammanhang kritiserar EU för att vara reaktivt och av begränsad betydelse, men i det europeiska grannskapet har EU genom sin utvidgningspolitik visat sig spela en betydande roll (inte minst genom den historiska utvidgningen 2004). Sedan Rysslands invasion av Ukraina 2022 har EU-kretsen uppvisat en för många oväntad enighet i förhållande till Ryssland och på olika sätt stöttat Ukraina samt även öppnat dörren för ett framtida ukrainskt medlemskap. Vad innebär detta för den europeiska integrationsprocessen och för EU:s framtid som utrikespolitisk aktör?

STUDIEBESÖK/UTFÄRDER

5 september kl. 15.30-16.30

1 oktober kl. 15.30-16.30

Guidad visning av Kungshuset

Kungshuset, egentligen Lundagårdshuset, (och tidigare också Gamla Akademien) började byggas i slutet av 1570-talet som ett residens åt den danske kungen Fredrik II. Husets historia är rikt varierad, från ett kungligt residens på 1500-talet till biskopsbostad på 1600-talet och därefter universitetets huvudbyggnad under 200 år.

År 1688 skänktes Kungshuset till Lunds universitet och blev universitetets huvudbyggnad fram till 1882, då det nuvarande universitetshuset stod klart. I Kungshuset fanns lärosalar, bibliotek, en anatomisk teater och i tornet ett astronomiskt observatorium. Sedan 1935 är huset byggnadsminnesmärkt.

Efter en genomgripande tillgänglighetsreovering används Kungshuset igen för Lunds universitet, nu som kontor för universitetsledningen och dess staber samt för möten och sammankomster.

Välkommen på en guidad visning av Kungshuset under ledning av arkivarie Fredrik Tersmeden, som berättar om huset och dess unika historia.

Max 25 deltagare per gång.

Anmälan till www.folkuniversitetet.se/LSU

9 oktober kl. 13.30 – ca 15.00.

Samling 13.15 utanför byggnaden, Östra Varvsgatan 13A, Malmö

Besök på Skånes Dansteater

Skånes Dansteater är ett internationellt känt danskompani bildat 1995 med rötter i Malmöbaletten. Kompaniet har en inriktning på samtida modern dans av såväl svenska och nordiska som internationella koreografer. Från början var det ett samarbetsprojekt mellan Malmö och Lund, men är numera ett aktieföretag helägt av Region Skåne. I lokalerna i Västra hamnen i Malmö, i de gamla Båghallarna, har Skånes Dansteater en egen scen med 250 sittplatser och dansstudior samt administrativa lokaler. De sexton egna dansarna framför verk där, men också på Malmö opera och på turnéer, under 60 till 80 föreställningar per år, och man tar också emot gästspel. Rikstidningar uppmärksammar ofta vad som sker på Skånes Dansteater.

Vid besöket ges möjligheter att övervara en repetition, och vi får en rundvandring i lokalerna och en presentation av verksamheten. Besöket avslutas med en fikastund.

Max 25–30 deltagare. Pris: 40 kr.

Anmälan till www.folkuniversitetet.se/LSU

21 november. Grupp 1 kl. 11.00, grupp 2 kl. 13.00.

Vad händer efter Ö?

Besök på Svenska Akademiens ordboksredaktion (SAOB)

Vi får en introduktion av Eva Nordgren, kommunikatör och redaktör vid SAOB, som också berättar om det revideringsarbete som påbörjats efter att SAOB fullkomnats till den sista bokstaven. Vi besöker därefter bibliotek och arkiv.

Svenska Akademiens ordbok är en historisk ordbok som beskriver svenskt skriftspråk från Gustav Vasas tid, dvs från 1520-talet, och fram till idag, det som kallas nysvenska. Ordboken är ett viktigt hjälpmedel i vetenskaplig forskning och en rik källa vid läsning av äldre texter. För varje ord finns uppgifter om uttal, böjning, stavning och etymologi.

Besöket tar ca en timme.

Plats: Dalbyvägen 3, Lund. (Husets arkitekt är Sten Samuelsson.)

Max 20 + 20 deltagare.

Anmälan till www.folkuniversitetet.se/LSU

FOLKUNIVERSITETETS KURSER

Lund

	Datum	Tid	Pris
Engelska B1	2024-09-11	10:00	2195
Engelska B2	2024-09-11	13:00	2195
Engelska nästan nybörjare	2024-09-03	16:00	2195
English Conversation with an Irish Twist	2024-09-12	15:30	2195
Franska A2 del 1	2024-09-05	15:30	2195
Franska A2+konversation	2024-09-25	09:45	2195
Franska A2+konversation	2024-09-25	13:30	2195
Franska B1 konversation	2024-09-25	11:30	2195
Italienska B1 del 1	2024-09-11	13:00	2195
Italienska B2	2024-09-11	11:00	2195
Italienska C1	2024-09-11	15:00	2195
Italienska lätt konversation A2/B1	2024-09-09	15:00	2195
Japanska nybörjare A1 del 1	2024-09-01	10:30	2195
Kinesiska nybörjare A1 del 1	2024-08-27	10:00	2445
Ryska nybörjare A1 del 1	2024-08-31	10:30	2445
Tyska B1 konversation	2024-09-12	13:45	2195
Tyska nybörjare A1 del 1	2024-09-12	12:00	2195

LSU STYRELSE

Lars Haikola, ordförande
ltjh47@gmail.com 072-5516361

Einar Everitt, sekreterare
einar.everitt@biol.lu.se 070-6735425

Eva Ljunggren, vice ordförande
ljunggren1941@gmail.com 070-6467497

Gunnel Holm
gunnel.holm@kansliht.lu.se 070-2711733

Bengt Särnstrand
bengt.sarnstrand@gmail.com 070-9131239

Göran Thomé
goran.afthome@gmail.com 070-6324011

Paula Uddman, kassör
paulauddman@gmail.com 070-8208940

Maria Wennerström
maria.e.wennerstrom@gmail.com 070-2707778

Birgitta Wihlborg
birgitta.wihlborg@gmail.com 073-8435206

REVISORER

Eje Ringborn, ordinarie 070-6695201
eje.ringborn@telia.com

Jan Schollin, ordinarie 070-5487420
jan.schollin43@gmail.com

Eva Svensson, suppleant 076-8808513
eva_c_svensson@yahoo.se

VALBEREDNING

Inger Lövkrona 073-4052146
inger.lovkrona@kultur.lu.se

Eva Helen Ulvros 046-142256
eva_helen.ulvros@hist.lu.se

Margareta Viberg 073-5768925
vibermargareta@gmail.com

